

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXLVII. ad annum CCCCII.

Parisiis, 1644

Appendix Ad Concilivm Hipponense immediate praemissum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15256

ANNO
 CHRISTI
 397.

Sed hanc rem placuit non confirmari prius,
 quam exinde transmarina ecclesia consulatur. Et
 alia manu:

Aurelius episcopus ecclesie Carthaginensis, placitis a nobis omnibus confirmatis, exceptis emancipationibus, de quibus consulendum censuimus, relictis & agnitis, subscripsi.

Muzonius episcopus, placitis superius comprehensis, emancipatione ad tractatum meliorem dilata, subnotaui, primae sedis episcopus provinciae Byzacena.

* Massy-
 lienfis,
 * Thama-
 mudan-
 tenfis,
 * Thabaltanensis,

Victorinus episcopus plebis * Mascilianensis, subscripsi.

Lupianus episcopus plebis * Tamugadensis, subscripsi.

Ninus episcopus plebis * Tubaltanensis, subscripsi.

Philologus episcopus plebis Adrumentanae, subscripsi.

Ferox episcopus Macriensis, subscripsi.

Hoc modo & omnes subscripserunt, qui huic Concilio interfuerunt.

APPENDIX AD CONCILIVM HIPPONENSE
 immediate praemissum.

Præfens vero Concilium ordine supra scripto habebatur in quodam codice vetusto monasterii Sancti Bauonis Flandriae ciuitatis. Verumtamen Canonum ipsius tituli dumtaxat, ommissis capitulis, hic scribuntur, vitandae prolixitatis gratia; quod in Concilio Carthaginen. 3. immediate supra habito, fere omnia ad longum ponantur: hic autem ad illa remittuntur.

Sciendum quoque, Concilium præfens ob certas causas non haberi sub numero aliquo, vt in ordine dicatur quartum vel quintum &c. ne forte error committatur propter sequentia Concilia eiusdem ciuitatis, quæ in exemplaribus potioribus sub numero assignantur. Idem sentiendum est de his quæ immediate sequuntur.

N O T Æ.

^a *Concilium.*] Huius celebrandi ratio, causa & necessitas quæ fuerit, constitutiones illius manifeste ostendunt. Ex pluribus Carthaginensibus Synodis diuerso tempore celebratis, hanc, quæ ab antiquo collectore tertia nominatur, collectam, adeoque non simpliciter vnâ esse, Can. 19. 30. 47. & 48. euidenter arguunt; quod in notis eorundem Canonum indicabimus.

An sit vnâ
 Concilium.

^b *Tertium nomine.*] Si enim, quod infra dicitur, Cæsario & Attico consulibus habitum fuit, in annum Christi 397. coincidit. Cum itaque præcedens Synodus Theodosio XI. & Valentiniano iuniore cons. anno nimirum Christi 424. celebrata sit, negari non potest, hanc longo tempore ante illam præcedentem habitam fuisse.

Quorum
 inter Car-
 thaginensia.

^c *Capitula.*] Canones quinquaginta, quorum tituli hic assignantur.

An 50. Ca-
 nones hæc

Synodus sanciti.

tur, non omnes in hac Synodo, sed diuersis aliis Concilii Carthaginensibus sanciti probantur. Inter alios 19. 30. & 47. aliis Synodis editos fuisse, infra dicemus.

Quo tempore habitata fuerit.

^d *Casario & Attico consulibus.*] Anno nimirum Christi 397. qui est Siricii pontificis 13. Arcadii & Honorii imperatorum 3. Hanc rationem temporum Canon 48. confirmat. Cum enim ex eo manifestum sit, Siricium pontificem adhuc vixisse, Ambrosio autem defuncto Simplicianum in Mediolanensi ecclesia successisse; non alio tempore, quam præd. anno Christi & consulatu hæc Synodus haberi potuit. Nam anno præcedente Ambrosius adhuc in viuis fuit: anni sequentis initio Siricius Romanæ ecclesiæ pontifex in viuis esse desit. Superest igitur vt Kalendis Septembribus celebrata, hoc anno qui prædicta consulum nota est insignitus, habita fuisse concedatur.

^e *Kalendas Septembris.*] Sexto Kalendas Iulias iisdem consulibus celebratam fuisse Carthaginensium Synodum, qua de nauigando absque Formata, Canon aliquis sancitus fuerit, dicitur in principio Africani Concilii infra. vnde quæ de pluralitate Carthaginensium Conciliorum, & diuersitate Canonum supra diximus, non parum confirmantur.

^f *In secretario.*] Quid sit basilicæ alicuius secretarium, supra in notis Laodiceni aliorumve Conciliorum diximus.

Basilica Restituta quæ & vnde dicta.

^g *Basilica Restituta.*] Sic dicta, quod a Donatistis diu possessa, a catholicis imperatoribus, catholicis restituta fuerit. Præcedenti Concilio Cathag. II. appellatur eadem Perpetua, a primaria nimirum martyre, cuius ossa ac reliquiæ ea basilica cum reliquiis Felicitatis continebantur. Vide notas præcedentis Concilii, verbis; *In basilica Perpetua Restituta.*

Can. 3. Causa sancienti Canonis quæ.

^h *Ordinandis episcopis vel clericis.*] Hunc Canonem ex suggestione S. Augustini editum fuisse, testatur Possidius in vita eiusdem, cap. 8. his verbis: *Vnde etiam statuit, vt Concilii constitueretur episcoporum, ab ordinatoribus debere ordinandis vel ordinatis omnium statuta sacerdotum in notitiam esse deferenda.* Idque ideo sollicitè curasse videtur, ne accideret aliis, quod sibi contra Nicænum Canonem ignoranter ordinato accidisse dolebat. Baron. 395. num. 33.

Can. 5. Quibus diebus a sumptione fermenti abstinendum.

ⁱ *Sacramentum, & nisi solitum sal, &c.*] Sicut paschalibus diebus de eulogiis aut fermentato pane communicare Can. 14. Concil. Laodiceni fidelibus interdictum; contra vero, sacramenta in baptisate suscepta vsurpare, permissum fuit; ita constituitur hic, ne intra paschales dies catechumeni inferioris ordinis ad participandas eulogias publicas, quæ alias sacramentum & fermentum appellantur, admittantur: salis autem sacramentum, quo exordio sui catechismi ad salutem conditi erant, accipere liceat. Vnde per sacramentum hoc loco, non eucharistia sacra, de qua expresso nomine sequenti Canone agitur, sed quidquid mysticum est & sacrum signum, accipi debet. Vide notas Can. 14. Conc. Laod. item in vitam Melchiadis.

Can. 17. Quo tempore & a.

^k *Cum omnibus clericis extranea femina non cohabitent.*] Hunc Canonem de continentia clericorum, eo tempore ab aliquo Carthaginensi

ANNO CHRISTI 397.

nenſi Concilio editum fuiſſe, probabile eſt, quo Siricius papa ea de re Africanam eccleſiam per literas ſupra poſitas admonuerat, poſt conſulatum Arcadii & Bautoſis, anno nimirum Chriſti 386. atque adeo per hunc Canonem ea, quæ ſupra de pluralitate & diuerſitate huius Concilii aſſerimus, multum corroborantur.

¹ *Prima ſedis epiſcopus.*] Cum hoc Concilium nationale fuerit, non vniuerſæ, ſed tantum Africanæ eccleſiæ leges tuliſſe potuit. Itaque hoc Canone non prohibuit, neque potuit prohibere, ne Romanus pontifex diceretur ſacerdotum princeps, vel ſummus ſacerdos; ſed tantum ne ita appellaretur vllus metropolitanus Africae. Ita Bellarm. lib. 2. de Conc. cap. 8. ad 9. Optima reſponſio eſt Baronii hæc; quod ſicut Chriſtus Matth. 20. his verbis: *Reges gentium dominantur eorum*, &c. *non ſic erit inter vos*, &c. eccleſiaſticam hierarchiam nequaquam confundere, ſed mentis dumtaxat tumorem curare, & præſidium ſuperbiam amputare voluit: ita Africana eccleſia inter communia epiſcoporum nomina ea reſpui mandauit, quæ ſuperbiam & arrogantiam Chriſtiana præfectura indignam præ ſe ferebant; qualia nomina erant, princeps ſacerdotum, & ſummus ſacerdos: nomen autem primatis, quo metropolitanus Carthaginenſis, Mauritanæ & Numidiæ appellabantur, quantumuis maius eſſet, retineri voluit, quia vox illa minus faſtuosa videretur. His itaque nominibus interdictis, non poteſtatis aut decentis tituli quidquam ſublaturum voluit, ſed nominum dumtaxat arrogantiam eliminatam optauit. Fuiſſe autem hoc tempore communi uſu in eccleſia receptum, vt omnes epiſcopi ſummi pontifices & ſummi ſacerdotes dicerentur, ideo quod epiſcopatus ſummum ſacerdotium eſſet: item vt metropolitani multis epiſcopis præſidentes, principes epiſcoporum appellarentur, ex epiſtolis Ambroſii ad Felicem, Zoſimi papæ ad Helychium, Gelafii ad epiſcopos Lucaniæ; ex Can. 3. Concilii Aurel. I. & Can. 6. Concilii Agathenſis probat Baronius in notis mart. die 19. April. Item anno 397. num. 50. Ea quæ diſtinct. 99. in decretis Gratiani ſubiiciuntur, his verbis: *Vniuerſalis autem, nec etiam Romanus pontifex appelletur*; ſunt Gratiani. Quod ſchola imperitorum centuriatorum ignorans, Canonem hunc magno præconio extulit; quaſi Africana eccleſia inferior ſuperiori Romanæ leges præſcribere potuerit, & non potius eidem obtemperare debuerit. Siricium epiſtola ad Africanos ſcripta, ſub pœna excommunicationis, decreta Romani Concilii obſeruari præcepit certum eſt; Africanam Romanæ ſimile quid præſcripſiſſe, hætenus nondum probatum fuit. Vide Baron. an. præd. num. 48.

^m *Nulli epiſcopi vel clerici in eccleſia conuiuentur.*] Agapes uſus antiquiſſimus non ſimpliciter interdictus fuit: utiliſſime enim etiamnum in hodiernum uſque diem apud fideles multis in locis frequentatur, vt oſtendit Baronius anno 57. num. 132. ſed hoc dumtaxat prohibitum fuit, quod ante in oriente veterant patres Concilii Laodiceni, & in occidente S. Ambroſius, ne eædem in eccleſiis peragerentur. Idque ideo, quod ſic fieri ſolitæ, imaginem quamdam pa-

Concil. Tom. 3.

Vuu

quo Concilio hic Canon editus ſit.

Metropolitani Africanæ eccleſiæ prohibetur appellari ſummus ſacerdos. Cauſa prohibitionis quæ fuerit.

Omnes epiſcopi communibus nominibus olim ſummi pontifices, & ſummi ſacerdotes appellati.

Agape in eccleſiis celebrari quomodo prohibita.

rentalium repræsentarent, adeoque symbolo aliquo & affinitate gentilitiis ritibus coniunctæ esse viderentur. Cum itaque eadem in Africana ecclesia adhuc cum multis abufibus, quos recenset S. Augustinus epistola 4. ad Amelium, frequentarentur; anno Christi 391. presbyterio initiatus S. Augustinus per Aurelium episcopum prauos vsus emendari petit, quos a S. Ambrosio in transmarinis ecclesiis correctos esse viderat. Cum itaque S. Augustinus Aurelio episcopo ante decennium successerit, dignum est existimare, hunc Canonem esse alterius cuiusdam Carthaginensis Concilii, eo tempore post acceptas Augustini literas celebrati. Verisimile non est, cum post acceptas Siricii & Augustini epistolas ab Aurelio episcopo Carthagin. in Africa alia Concilia celebrata fuisse sciatur, huius abufus correctionem post decennium esse dilatam. Vide notas Can. 28. Conc. Laodic. Baron. anno 377. num. 142. anno 367. num. 14. anno 388. num. 38. & 39. item anno 397. num. 47.

Hunc Canonem alterius Concilii esse verisimile videtur.
Can. 47.
Hic Canon est alterius Concilii.

Hunc Canonem alterius cuiusdam Concilii Carthaginensis, Bonifacii tempore habiti, esse, verba ipsius Canonis infra in fine posita manifeste declarant. Verissimum itaque est id quod supra notauimus, hac Synodo Canones aliarum plurium Synodorum coagmentatos fuisse, adeoque non simpliciter vnum Concilium esse. Quod auctoritate huius Canonis sacri libri Tobie, Iudith, Baruch, Sapientie &c. in numerum sacrorum librorum referantur, & apocryphorum numero eximantur, Laodiceni Concilii Canonibus vltimo nihil obstat aut repugnat. Hoc enim eos dumtaxat, de quibus in ecclesia dubitatio erat, in Canonem retulit: ceteros vero, de quibus dubitabatur, omisit. Et sicut deinceps auctoritate Nicæni Concilii liber Iudith in Canonem receptus fuit, vt supra in notis Laod. & Nicæni Concilii diximus: ita post aliquot tempora patres Concilii Carthaginensis reliquos, de quibus antea dubitatum erat, re magis discussa, in numerum sacrorum librorum retulerunt, quodque hætenus de eorundem auctoritate controuersum fuerat, definiuerunt. Bellar. lib. 2. de Conc. cap. 8. ac 10.

An Canon hic Laodiceni Concilii Canonibus obstat.

In oriente simul & occidente temporis vsu pessima illa consuetudo inoleuerat, qua fideles quam plurimi vsque ad prouectiorem ætatem baptismum differrent, vt constat ex Ambrosio serm. de sanctis. Hanc in occidente Ambrosius, in oriente Basilius, Gregorius Nazianzenus & Nyssenus extirpare & euellere plurimum conati fuerunt, vt constat ex ipsorum orationibus de baptismo editis. Quapropter de baptizatis in infantia, de his quæ ambigua videbantur, ad Siricium pontificem Romanum, & Simplicianum Mediolanensem episcopum Ambrosii successorem hanc consultationem miserunt. Ad illum quidem, quod scirent eum ecclesie catholice præsidere episcopum atque doctorem: ad hunc autem ob egregiam totoque orbe spectatam scientiam. Ceterum Simplicianus bene conscius, quantus doctor esset in Africa Augustinus, datis ad eum literis, de quibusdam perdifficilibus diuinæ scripturæ quæstionibus eundem pullat, & duorum librorum scriptionem ad se missorum ab eodem

Can. 48.
Consuetudo mala differendi baptismi emendata.

ANNO CHRISTI 397.

extorquet. Hinc probauimus supra, Ambrosium huius Concilii tempore defunctum, atque adeo præallegatis consulibus hanc Synodum celebratam fuisse. Vide Baronium anno 397. numero 25. & 55.

Placuit.] Memoria dignum est, quod a patribus hoc Canone sancitum fuit: nimirum, ut quæ episcopus aut clericus ex paupere ditior factus ex bonis ecclesiæ emisset, eadem ecclesiæ cederent, eidemque illa in quemlibet quouis titulo transferendi facultas non esset. Occasio faciendi huius Canonis ista fuit. Cum reddita pace, ecclesiæ ubique bonis afflueret, complures ex iis qui eidem ministrabant, pietatem in quæstum conuertentes, studio sanctitatis & cura pauperum abiectis, diuitias colligendi ardore dumtaxat flagrabant. De quibus hæc Hieron. epist. 2. ad Nepotianum: *Nonnulli sunt dittores monachi, quam fuerant seculares; & clerici qui possident opes sub Christo paupere, quas sub locuplete & fallace diabolo non habuerunt: ut suspiret eos ecclesiæ diuites, quos mundus tenuit ante mendicos.* Et paulo post: *Negotiatorem clericum, & ex inope diuitem, ex ignobili gloriosum quasi quamdam pestem fuge.* Cum itaque hæc, ut ait S. Hieron. *Ecclesiæ ingemisceret*, optime a sanctis patribus huius Canonis sanctione statutum est, ut ecclesiæ ipsa sibi vendiceret, quæ clericus ex rebus ecclesiæ bona quaesuit. Baronius numero 53.

Can. 49.

Occasio Canonis.

In bonis ecclesiasticorum ecclesiæ succedere debet.

VITA,
EPISTOLÆ, ET DECRETA
ANASTASII PAPÆ I.

Ex libro pontificali.

ANNO CHRISTI 398.

ANASTASIVS natione Romanus ex patre Maximo, ^a ^b sedit annos tres, dies decem. Hic constituit ut quotiescumque sancta euangelia recitarentur, sacerdotes non federent, sed curui starent. Hic fecit constitutum de ecclesiæ. Hic fecit basilicam, quæ dicitur Crescentiana, in regione secunda, in via Mamertina in vrbe Roma. Et hoc constituit, nulla ratione transmarinum hominem in clericatus honorem suscipi, nisi quinque episcoporum designaret chirographos, quia & eodem tempore Manichæi inuenti sunt in vrbe Roma. Hic fecit ordinationes duas in vrbe Roma per mensem Decembrem, presbyteros octo, diacones quinque, episcopos per diuersa loca decem. Qui etiam sepultus est in cœmeterio suo ad vrsum pileatum, quinto Kalendas Maii. Et cessauit episcopatus dies viginti vnum.

Concil. Tom. 3.

Vuu ij